

Delier op de IC

Een delirium is een plotseling optredende verwardheid. Deze verwardheid is meestal tijdelijk en ontstaat door het ernstig ziek zijn en deels ook door de medicatie die op de IC wordt gebruikt. Wanneer de lichamelijke toestand verbetert, neemt de verwardheid bijna altijd af. De verwarde periode kan enkele uren tot enkele dagen duren en soms zelfs enkele weken. Bij acute verwardheid is het van belang om de oorzaak zo snel mogelijk te ontdekken en te behandelen. Een delier is voor de patiënt en naasten een nare, beangstigende ervaring.

De volgende verschijnselen passen bij delier:

- De patiënt zakt soms weg en kan de aandacht er niet bij houden.
- De patiënt kan onrustig zijn en proberen uit bed te stappen of zijn infuus er uit te trekken.
- Het geheugen functioneert minder goed.
- De patiënt hallucineert en kan dingen zien die er niet zijn zoals personen of beesten. Ook herkent de patiënt soms zijn naasten of familie niet meer.
- De patiënt kan angstig worden en daardoor heftig of agressief reageren. Die angst is voor de patiënt zeer reëel, terwijl de omgeving niet kan begrijpen waarvoor de patiënt zo angstig is.
- Al deze verschijnselen zijn niet voortdurend even duidelijk aanwezig. Vooral in de avond en nacht neemt de verwardheid toe.

Verschillende soorten

Een delier kan in verschillende vormen optreden.

- hyperactief met motorische onrust, prikkelbaarheid en emotionele labiliteit.
- hypoactief met apathie, teruggetrokken gedrag en een verminderd reactie vermogen.
- een mengvorm van deze twee.

Op de IC komt de hypo-actieve vorm het meest voor.

Vaak is iemand tijdens een delier in zichzelf gekeerd, wat het lastig maakt om met hem te communiceren. Patiënten met een delier zijn daarnaast vaak snel afgeleid, maken slecht oogcontact en zijn soms zeer onrustig. Een delier maakt dat iemand een heel andere beleving heeft van de werkelijkheid. Iemand kan hallucineren en de vreemdste waanideeën krijgen: de patiënt voelt zich bijvoorbeeld slecht behandeld of heeft het idee dat iemand hem wil vermoorden of dat de dokters rond zijn bed drugs aan het dealen zijn. Maar een delier kan ook heel mooie en vredige hallucinaties geven.

Een delier komt veel voor: twee van de drie IC-patiënten krijgt een delier. Patiënten die meer kans hebben om een delier te krijgen zijn ouderen, mensen die geestelijk achteruit gaan en mensen die in hun leven veel alcohol en/of slaapmiddelen hebben gebruikt. Ook jongere patiënten kunnen een delier krijgen.

Een delier ontstaat meestal door een combinatie van dingen, zoals:

- te weinig zuurstof in de hersenen
- sommige medicijnen
- ernstige pijn
- een ernstige infectieziekte
- chemische veranderingen in het brein
- een verstoord dag- en nachtritme op de IC.

Op de intensive care worden patiënten daarom door de IC-verpleegkundigen dagelijks gescreend op verschijnselen van een delier. Structurele screening kan helpen om een delirium tijdig te ontdekken. Dat is belangrijk, omdat het doormaken van een delier cognitieve schade kan geven. Cognitieve schade is onderdeel van het Post Intensive Care Syndroom.

Wat kan de familie doen?

De familie kent de patiënt natuurlijk het beste. Als je denkt dat je naaste een delier zou kunnen hebben aan de hand van gedrag dat niet normaal voor hem is, is het belangrijk om dit aan te geven bij de verpleging. Overleg met de verpleging wat je zelf kunt doen om je naaste te ondersteunen.

Hieronder volgen een aantal adviezen voor tijdens het bezoek.

Kort en duidelijk

Spreek rustig en in korte, duidelijke zinnen. Vertel je naaste dat hij ziek is en in het ziekenhuis ligt. Stel eenvoudige en gesloten vragen.

Bezoek

Bezoek is belangrijk. Door aanwezigheid van bekenden kan je naaste zich veiliger en rustiger voelen. Te veel bezoek kan weer verwarrend en beangstigend zijn. Kom daarom met maximaal twee bezoekers tegelijk. Komt je met meerdere personen tegelijk? Ga dan zoveel mogelijk aan één kant van het bed zitten. Zo kan je partner of familielid zich op één punt focussen.

Oriëntatie in plaats en tijd

Let erop dat je naaste zijn bril of gehoorapparaat gebruikt als hij die heeft. Help met oriënteren, zeg wie je bent, waarom je komt, leg uit waar hij is en de reden waarom. Vertel de dag, de datum en de tijd. Ga niet mee in hallucinaties. Probeer niet tegen te spreken, maar maak wel duidelijk dat jouw waarneming anders is. Heeft dat geen effect, beëindig dan je pogingen. Opwinding is niet goed voor je dierbare.

Herkenning

Praat met je naaste over bestaande personen en echte gebeurtenissen. Praat over het hier en nu. Je kunt bijvoorbeeld een krant meenemen en kleine stukjes voorlezen. Neem vertrouwde foto's mee van thuis of maak een collage. Denk aan foto's waarop belangrijke personen of familieleden staan. De foto's geven een gevoel van veiligheid en steun aan je dierbare. Bekende muziek kan helpen om rust komen. Het aanwezig zijn en gewoon even de hand vasthouden van je naaste geeft ook steun. Doe dit gerust, het is voor iedereen fijn. Houd een dagboek bij en maak foto's. Je naaste kan dit later, na de IC opname, lezen en bekijken. Dit kan ondersteuning bieden in het verwerkingsproces.

Kijk voor meer informatie op www.icconnect.nl.

Vragen

Als u na het lezen van deze informatie nog vragen heeft, stel ze dan voor het onderzoek aan uw arts, de verpleegkundige of aan een van de medewerkers.

Contact

Stel uw vraag via www.mijntjongerschans.nl of bel 0513 – 685 580.

Grip op uw zorg via Mijntjongerschans

Mijntjongerschans.nl is het patiëntenportaal van ziekenhuis Tjongerschans. Dit portaal is bereikbaar voor alle patiënten die zijn ingeschreven bij Tjongerschans. Na het inloggen op www.mijntjongerschans.nl met DigiD met sms-verificatie of via de DigiD app heeft u toegang tot uw medische gegevens. U kunt hier ook afspraken maken, een vraag stellen, vragenlijsten invullen en uitslagen bekijken.

DISCLAIMER

Wij adviseren u bij uw bezoek aan de polikliniek en bij opname zo weinig mogelijk geld, sieraden, dure kleding en andere zaken van (emotionele) waarde mee te nemen naar het ziekenhuis. Het ziekenhuis aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade aan of verlies van dergelijke zaken.